

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

Carrér Ample, 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LLIBRERIA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR,

Carrér Ample, 26, y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.

Al mes . . . . . 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre . . . . . 12 rals.

SURTIRÁ UN COP CADA SEMMANA.

(Si Déu vol).

LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE

lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

¡AIXÓ S' ACABA!

¡Barcelona està ja d' enhorabona! Tothom esclama ab alegria: «¡aixó està llèst!» «¡ja l' hi tenim lo peu al coll!» Y tothom demostra en son semblant la satisfacció mes completa; las fisonomías, poch ha tristas, se troban alegres.

Es que lo cólera va de baixa.

Lo cólera es lo *traidor* d' un d' aquets horripilants dramas de la escola francesa, en que hi moren tots los que hi prenen part, y fins de cansanci mort l' apuntador. Lo públich mira al *traidor* ab tant rencor, y á son contrari ab tanta benevolencia, que molts exemples poden citar los constants assistents al Odeon ó á Romea, d' haber surtit de lo públich un crit de «bruto» al actor encarregat de la part repugnant, ó de «bravo» al que *las hi canta claras*. Aixó s' explica: lo públich té bons instins, está frenéticament horrorisat de véurer las maléficas tramas del *traidor*, mira ab simpatía al que se proposa desferlihi sos odiosos projectes, y no sabent ferse càrrech de que está veyent una comedia, pren part á la representació ab aquellas exclamacions tan naturals en contra del maléfich personatge ó en pró del que favoreix á la innocencia.

En l' últim acte d' aquets dramas, quant déu quedar triufant la víctima del *traidor*, aquet va per terra, sas armas se tornan contra ell mateix, y lo públich gosa al contemplar la impotencia del pervers en lo moment en que creya la victoria de la seva part.

Donchs bè: Barcelona es la escena ahont se representa un drama sanguinari, y lo *traidor*, lo cólera, va desapareixent de las taulas; ha apurat tots sos recursos, se troba abatut, acaba sas forsas, y lo públich sonriu de goig entreveyent lo desenllás satisfactori.

Ja estem, donchs, en l' últim acte. Encara que nostre desitj fora esperar lo final sense mes espectadors que los que habem vist tota la trama, no podem lograrho, y sigui que per la baratura de la entrada, sigui perque la decoració d' estiu va cambiantse en decoració d' ivern, á Barcelona van acudint la major part de sos habitants.

Los que arriban troban Barcelona mes animada encara que avans del cólera. ¡Tal era la desanimació en que á fora se 'ls pintaba la ciutat! De aquí ¿qué resulta? Que los novament entrats, ab la bona impressió del moment se donan pressa á escriurer á sas esposas: «Apreciada fulana: aquí no hi ha res. Agafa las criaturas y vineten desseguida» ó á sos amichs: «Estimat sutano: ja pòts reunir los trastets y venirten sense cap classe de por. Ja está passat lo perill.» La esposa llegeix la carta de son marit á altrás barceloninas, l' amich la llegeix á altres barcelonins, y com lo anàrsen de fora després de un mes y mitj ó dos mesos es altament encomanadís, tots los dias arriban los trens com si duguessin la gent per amor de Déu.

Y, créguin tho, tothom al arribar queda alegre, satisfet, y com que surtis d' una reclusió, esclama: «¡gracias á Déu! ¡al lloch s' está millor que á casa! ¡l' estar á fora ja 'm tenia fins aquí! (señalant lo coll) ¡jo no m' hagués mogut! ¡sembla impossible que hagi pogut estar dos mesos fora! ¡Déu me dongui Barcelona!» ó fa altres exclamacions pel estil en que demostra l' esplayament de son cor al véurer las plassas, carrers, passeig y edificis que li portan á la memoria recorts de ditxa y de benestar.

De aquí ve la animació actual de Barcelona. Travessan los carrers las *centrals* plenas; los cotxos dels carrilís, plens; s' obran cada dia novas escaletas y balcones que estaban tancats d' un mes á aquesta part; passeija la gent ab la cara afable; los cafés se veuen concorreguts; lo saló de Llotja torna á sentir revifat aquell monótono remor; las ocas del Jardí del general se veuen altre cop obsequiadas per las criaturas que 'ls hi tiran pa; los gats dels cláustros de la Catedral no 's passeijan ab aquella calma d' ara fa quinze dias; tot, en fi, recobra son paralisat mohiment, sa perduda vivesa.

Aviat lo carrer de Fernando tornarà á ser lo passeig de las vespradas, los teatros abrirán sas portas avuy tancadas; arribará á son estat normal, pera dirho en una paraula, la ciutat dels comptes, ab sa animació delinguda.

PAU BUNYEGAS.

¡VAJA; NO S' HI CANSII!

Canteu, canteu ben joyosas
Canteu, las meas ninetas,
Que 'l cólera ja s' en torna,
Ja s' en torna cap á Meca.
Ja las camas l' hi fan figa,
L' hi fan figa y ensopega;
Li fan basqueig los borregos;
La carn rostida 'l mareija,
Ja s' amaga com xicot,
Com un xicot quant se lleva
Y 's troba que ha fet un riu,
Que no fa riure al que 'l renta.
Ja pensa: «toquéu lo dos,
Toquéu lo dos ben depressa,
Que aquets son de aquells que al grech
Van portar la pega grega.
Jo 'ls crech capassos de darme,
De darme un bon fart de llenya,
Y després si jo m' agafo:
¿Qui dimontri 'm fa las fregas?
Fugint ara m' estalvio
M' estalvio y no 's nelejan,
Que ara venen eleccions,
Y aquestas may són ben netas.
Me estalvio de llegir,
De llegir cosas dolentas,
Revistas de exposicions,
Y alguna que altra novela.
No sentiré la campana
Ni sentiré la zarzuela,
Apa, donchs, fem lo farsell
Que me 'n torno á casa meva»
Canteu, canteu ben joyosas,
Canteu, las meas ninetas,
Que 'l cólera ja s' en torna,
Ja s' en torna cap á Meca.

Ja venen los fugitius,
 Los fugitius ab la fresca
 Portant, demunt, tot lo mes,
 Tres ó quatre mitjas pelas
 Si 'ls escolteu no n' hi ha cap,
 No n' hi ha cap, ¡mentida sembla!
 Que fugis per por del cólera,
 Y aixó que ho van fer depressa.
 Ja 'ls codonys están de baixa,
 De baixa están las diarreas;
 Las portas que en son tancadas
 Prompte n' estarán obertas,
 Ja s' avispá 'l boliguer,
 Ja s' avispán las empresas,
 Que están esperant l' abono
 Com la beata una indulgencia.
 Amani, ninas, las galas,
 Las galas, las flors, las fletxas,
 Ensajeu tendres miradas
 Y las mitjas rialletas,
 Que ja 'ls nins trehuen la pols
 Trehuen la pols de sas llerguas,
 Y 's fan ja planxá 'ls barrets
 Y 'ls *paletots* de las festas.
 Canteu, canteu ben joyosas,
 Canteu, las mevas ninetas,
 Que 'l cólera ja s' en torna
 Ja s' en torna cap á Meca.
 Ja lo digne Ajuntament
 Fa dissapte de las eynas,
 De las eynas que serviren
 Pel *Te-Deum* de altres épocas.
 Ja per cantarho s' escuran
 S' escuran las gargamellas;
 Ja 'ls diaris fan alabansas,
 Y alguns ja las tenen fetas.
 Ja 'ls elegants *aymadors*,
 (Mantenidors: ¿qué hos en sembla?)
 Los que res deixen per vert,
 ¡No n' hi caurán pocas! pensan.
 Ja en Cuyás fa mes café,
 Y 'ls metjes menos receptas,
 Y molts demanan diners
 Y molts responen: ¡tinch pressa!
 Ja preparan la campana,
 Ja la pujan dalt, ¡ja penja!
 Ja tots esperan sentir-la
 Per poder dir.... ¡l' hem ben fetal!
 Rieu, rieu, ben joyosas,
 Rieu, las mevas ninetas,
 Si es que lo riure os escau
 y no teniu las dents lletjas.

BONAVENTURA GATELL.

¡MISERIA HUMANA!

L' home, per diners que tinga, es ben miserable.
 (¡Qu' en portan de cúa aquestas parauletas! ¿Eh?)

I.

Ara no 's pensin que avuy es lo primer dia que m' adono de la miseria y fragilitat humana, sino que ve bè recordarsen en la ocasió present.

L' home es esclau de sas ideas y sas ideas són esclavas dels fets ó successos.

No sé si m' explico.

Ja veurán, déixinme dir y m' entendrán tot seguit. ¡Endemés vostés pera no entendrer las cosas!

II.

¿De qué parlem tres mesos ha?
 Del cólera.

Y si no n' hi hagués havut ¿ne parlariam?

Es clar que no.

Donchs per aixó 'ls deya que l' home no es duenyó de pensar en lo que vullga y que los pensaments tampoch són duenyos de triar l' hora de manifestarse: los successos los fan náixer, y los successos están subjectes á la lley que domina l' univers, y la lley del univers es immutable...

¿Qué tal, so cap tonto?...

¿Ahónt volia anar á parar que ja no m' en recordo?

¡Ah! ja sé.

III.

Tres mesos ha que estem parlant de cólera.

Y qué 'ns en han esguerrat de projectes y propósitos aquets tres mesos!

Home hi havia que tenia compost en sa imaginació un alegre y variat itinerari de festas majors. «Ballaré ab fulana (deya), dinaré á can sutano, serém quince, dormirém ple-gats, farém la gran bromassa, y al cap de tres dias, camas ajudeume, cap á l' envelat del *ensanche*. Hi arribarém á l' hora justa, ballarém com baldufas, y l' endemá dematí, altra volta á fora, á la festa major del poble de la dida.»

Comitivas enteras se disposaban pera anar á passar á Montserrat los tres dias clássichs.

Ja tenian distribuít lo temps pera visitar ermitas, degotalls y gruta, y pera pujar á San Geroni, sometentse á l' orde que senyala en Cornet, autoritat reconeguda en la materia.

Altres se habian compromés pera assistir á solemnes y nutritivas pollastradas; qui ho tenia tot disposat pera pèndrer bany, qui pera pèndrer ayguas...

A tot aixó se sent la ronca veu del cólera cridant: ¡per tot te deixo! y de seguida ve aquell gran esgarriament de homens y donas, vells y criaturas; bagul de aquí, maleta de allí; cotxos, tartanas, carros, carretons, ómnibus y ferrocarrils, tot va endoyna. Los que havian de anar á pèndrer ayguas demanan rom; los que somiaban mam y pollastre, demanan caldo y carbónicas; los que ja 's veyan enfilantse per las altíssimas crestas del Montserrat, se deixan cáurer en una vall ben fonda, y los balladors infatigables, tots quiets y arrupits, procurant suhar y demanant flassadas.

IV.

Ara diguinme vostés: ¿cóm es que los que no tingueren pòr ni malaltia, ni trastorn á casa seva, varen haber de cambiar de pensaments?

Vostés dirán: home, perque si uns, per exemple, volian anar á festa major y la tal festa major no va celebrarse, per forza tingueren que pensar en altra cosa.

Y jo replico: ¡Angela! Aquí tenen com es veritat que l' home no es duenyó de son modo de pensar, y tan gran es la sua miseria, que successos enterament estranys á la sua personalitat, lo dominan y li torsen las ideas, li esborran las que tenia y ni escriuhen unas otras en son cervell.

De lo qual podria jo traurer un bon pretext pera afirmar la solidaritat entre l' home y l' home, y entre l' home y la naturalesa; mes jo so persona molt considerada y no 'ls faré semblant mala partida. Ja veuhén que si s' em fiqués al cap amohinarlos sobre aquet tema, ¿qui m' en privaria?

V.

Passen los ulls per las numerosas botigas del Call y de l' Argenteria, que encara permaneixen vergonyosament tancadas.

Imaginín vostés, que es cosa fácil, cuántas il·lusions se haurian forjat aquells botiguers.

Primer contaban ab las ganas de llubir de las pagesetas del pla, que en temps de balladas sempre, per poch ó per molt, s' hi deixan cáurer.

Després contaban ab Tots Sants, que s'ol ser festa de omplir calaix.

Després tot fregantse las mans y ab codiciosa solivera, deyan: «Vindrà Sant Tomás, vindrà Santa Llucia, vindrà Nadal, vindrà Cap d' any...»

Si que vindrán, sí; pero vindrán tots ab uns estalvis mes grans que rodas de carro...

Y tots los plans y projectes y cálculs dels botiguers s' han anat tornant tan diferents, que á las horas d' ara ja no 'ls coneixen los mateixos que 'ls varen fer.

¡No 'ls dich res de músichs, ballarins, cantants y có-michs!

Si anessem á comparar las reflexions que fan avuy ab las que feyan tres mesos há, qué n' apendriam de cosas!

Y si poguessem véurer de part de dins lo cap dels empresaris de teatro de tota Espanya, altre tant nos passaria.

VI.

Ara bè: no es cosa trista lo pensar: «¿Jo estich bo y sa; no tinch por, no perdo interessos, no pateix ningú dels meus y no obstan me veij obligat á procedir com si lo meu ser hagués experimentat alguna alteració? ¿Cóm es que tinch de pensar en si la gallina va mes cara? ¿cóm es que no hi ha sarau ni teatro? ¿cóm es que tinch de pensar en morts, en malalts, en metjes? ¿cóm es que no puch ignorar cosas que voldria no saber? ¿Ahónt es, ó en qué consisteix la llibertat humana? Si jo s'ol libre, cóm es que...»

Conféssinhe: l' home es un miserable esclau: ho teniam un poch oblidat; més tan bon punt lo cólera ha vingut á fer las suas el·leccions, havem hagut de reconeixer que ningú fa sino lo que li consinteixen.

VII.

Lo que menos s' afiguraba Un Tros de Paper era que tingués de passar l' estiu parlant de emigració, de fossers y de potingas.

Los meus companys y jo deyam: escriurem articles de teatros, de modas, de costums catalanas y sobre tot barceloninas y havem anat á ráurer á cólera y á difunts, com si la mort fos comedia, com si lo tenir rampas hagués sigut moda alguna vegada y com si fos costum catalana lo anar á passejar en cotxo ficat dins de una caixa llargaruda.

¡Ah si avuy fos l' últim dia que la fatalitat nos obligués á tractar de aquestas cosas!... Prou ganas en tenim y, parlant ab franquesa, també ne tenim algunas esperansas.

Un company meu diu ab molta formalitat que *aixo se acaba...*

¡Tan debó!

¡Axís fos tan fácil acabar lo cólera com aquest article...!
 Ja s' ha acabat.

X.

ULLADA AL TEMPS.

Encara que hi hagin cólera,
 l' ivern ab cachaça avansa
 y aquells que son fredolichs
 han de preparar las capas.

Los aires de matinada

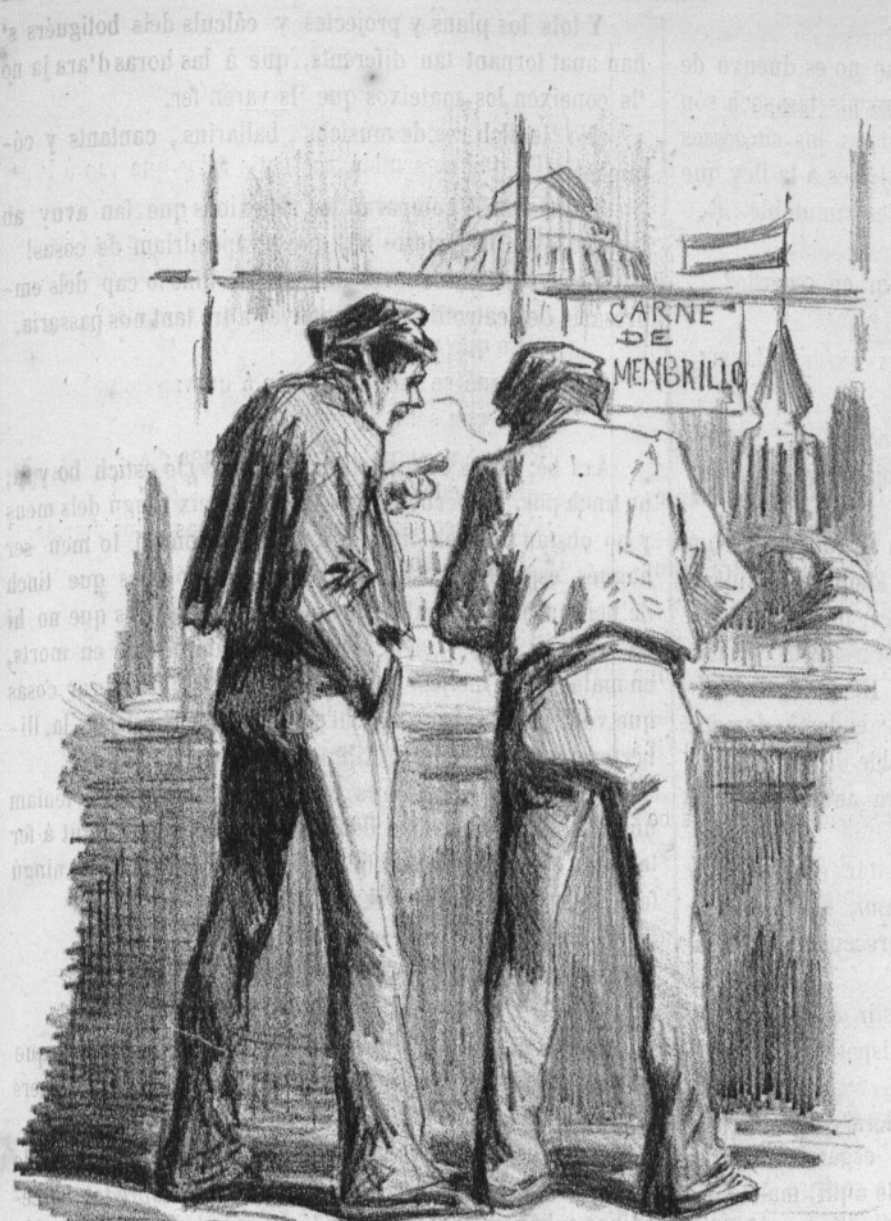
ja comensan á ser frets,
 y lo fum de las castanyas
 insensa lo prop ivern.

L' aureneta ab son *piu-piu*
 sembla digui adeu, adeu,
 aquí os queda que adovar:
 á l' Africa falta gent.

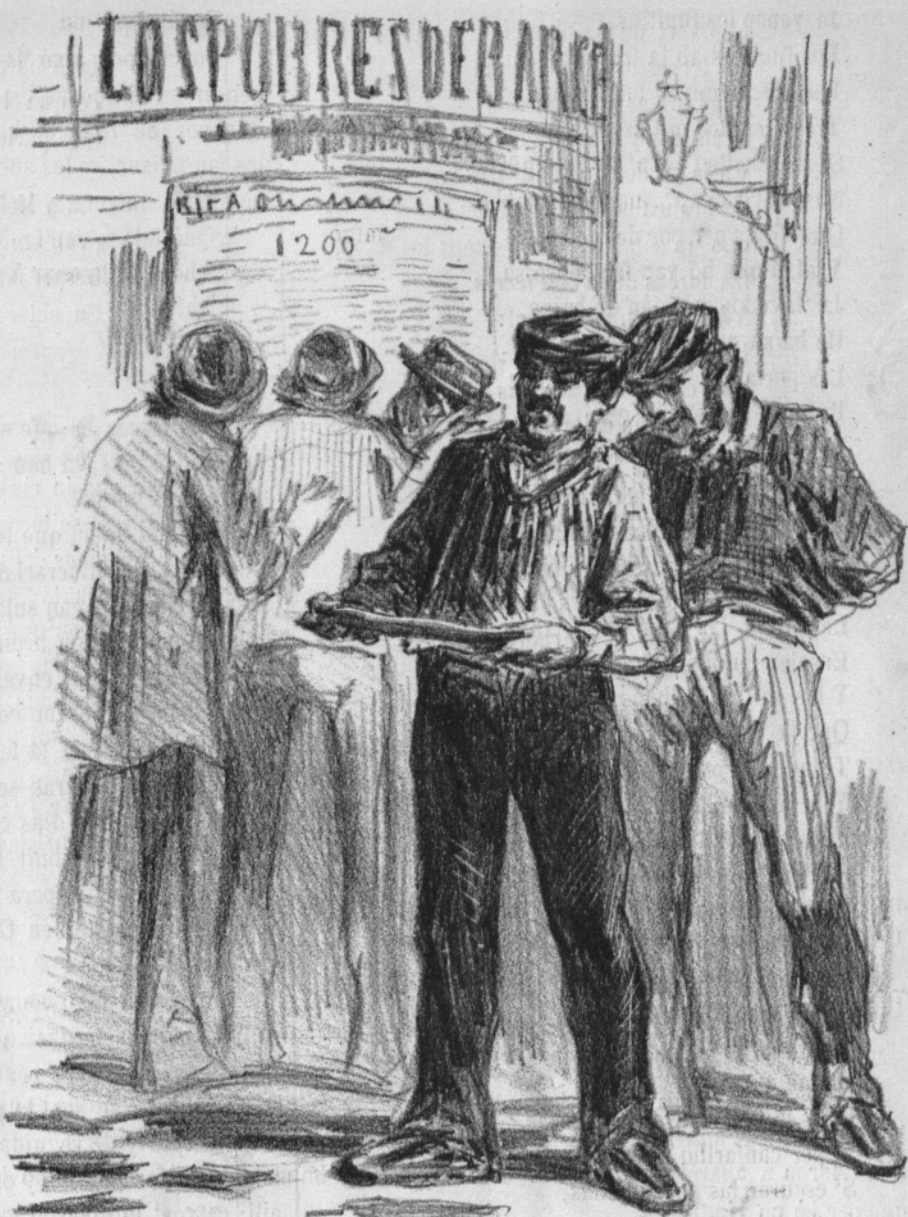
Los fruiters baixant sas brancas
 llensan sas fullas al vent,
 y cirerers y pereras,
 pomeras y presseguers,
 tots los que sas ricas fruitas
 nos mostravan ab content,
 acatan á las alsinas

que, ab sas poderosas veus,
 mostrant capsadas aglós
 los diu ab sarcasme fret:

¡Arbreys bells dels fruits pintats,
 qui os contemplava y qui os veu!
 A los cants dels rossinyols,
 lo grunyar dels porchs segueix:

— ¡ Quina carn ! Y noté os ! Fa bona cara .... demà en demanaré a can Cap de creus .
— Y jo al Restaurant del Bon Succés .

— ¡ Ay que de qué !
— ¿ De quants punts has errat ?
— ¡ Noy, si arribó a pendrer tot lo milér ! treya una unsa !

EMBAIXADORS
del
IVERN

T. P. M.

Lo tenor, ab tan temps de estar en vaga ho ha perdut tot, menos lo do de pit . Per aixó diu que nol vol donar .
Lo baix.... va de baixa .

— ¿ Quantas un quarto ?
— Cinch .
— ¿ No mes ?
— ¿ Qué os penseu que son tomátechs ? La castanya es mol sana . — ¡ Calentas y grossas !

à lo vert de las planicias
los terrossos mitj defets;
à las brisas perfumadas,
lo Mitjorn y lo cru Cers;
y à la verdor de los arbres
los brancalls pelats y sechs,
que 'm semblan, quants cops los miro,
las forcas de lo *bon temps*.
A las xellas, ve la llart:
las firas, à los aplechs:
las vetllas, à la serenar
y en fi, à la calor lo fret.
Fredolichs, trayeu las capas,
que prompte faràn servey;
puig l'aire de matinada
ja comensa à ser molt sech;
y lo fum de las castanyas
y los crits de, un *cuarto set*:
calentetas: que se acaban,
anuncian que ve l'ivern.

BLAY MÁRFAGAS.

Encarreguem à totes aquellas personas que tractin de
morirse del cólera, que 's donguin pressa; pues, segons te-
nim entés, lo *Te-Deum* se cantarà de avuy en vuit.

Després que no 'ns vingan ab lo ciri trencat de que no
'n sabian res.

Entremitj de cosas que s' han perdut durant lo cólera,
ha desaparegut aquella expressió sensa solta de *Va caural*!
Si no torna à aparéixer casi podrem dir que no hi ha mal
que per bè no vingui.

Personas à qui no deurà caurer en gracia que 's canti
aviat lo *Te-Deum*:

Acerts metjes.
Als estudiants.
A molts apotecaris.
Als carnicers, forners y altres.

Personas à qui agradarà estraordinariament que 's canti:
Als individuos de las músicas que tocan durant las ves-
pradas en la Plassa Reyat.

Als individuos del Ajuntament.

A las castanyeras.

A los cafeters, pastelers y demás fabricants de llamina-
duras.

A cómichs, cantants, boleros y comparsas.

EPÍGRAMAS MENORS DE EDAT.

M' agradan totes las ninas,
Las rossas y las morenas;
Pero en tocant per casarme,
Las ninas de can Fradera.

—¿Cóm es que aquest any no matan?
Preguntaba 'l senyó Ambrós.
Y un digué:—Contiu als metjes;
¡Encara no té prou morts!

Los uns diuen que fa ning,
Altres diuen que fa nang,
Y jo dich; per fer campanas
Ningú com los estudiants.

¡Fora cólichs! ja 'l *Te-Deum*
Lo Ajuntament confecciona...
¡Aixó es que lo Ajuntament
Ha olorat alguna cosa!

Sospitan molts que en Burdeos
Ja hi ha algun *cas sospitos*,
Perque 'ls han dit que hi ha en Fargas
Que parla de *exposició*!

En Mata ve al Principal
¡Válgam Dèu! ¡quántas desgracias!
Després de 'l cólera morbo
Un actor que 's diu... ¿qué? ¡Mata!!

BONAVENTURA GATELL.

Ara que la ciutat se disposa à entrar de nou en són es-
tat normal, se torna à móurer brega sota l'aygua.

Los peixos del port van de l' una part à l' altra, abur-
rits y desganats y plens de pressentiments desagradables.

¿Saben per qué? Perque l' Ictíneo Monturiol està fent de
las sevas: puja, baixa, gira, vira y orsa, com si fos una
persona ensenyada.

Nos anuncian una proba pública y satisfactoria pera dins
de poch temps.....

UN TROS DE PAPER, amich de las glorias patrias, la ce-
lebrará ab entussiasme.

En Barcelona ¿qué fa quant plou?
Entra la riera de 'n Malla.

Diuen que aquest any no 's podrá anar al cementiri lo
dia dels morts.

Aixó sí que no ho aprobo; perque sempre he vist gen-
que s' hi divertia molt en semblant diada, y ara que 's ne-
cessitan distraccions.....

Pare, ¿qué 'm comprarà per Sant Tomás?

—Láudano.
—¡Ay ay!
—Y cánfora.
—¿Per qué?
—Y thé y sofrá, y ayguardent.
—¿Pero cóm es?
—Perque si torna alló, no vull que 'm trobi despre-
vingut.

En la redacció habem tingut ocasió de véurer molts
vinyetas del almanach de *Un Tros de paper* que 'ls hi as-
segurem son cosa que dona gust. Vostés ja podrán compén-
drer que nosaltres no tenim cap interés en aixó, pero la rahó
ab un moro, mentres aquet no sigui 'l Cólera.

S' están fent preparatius pera los humorístichs alma-
nachs *Lo Xanquet*, baix la direcció de los senyors Pitarra y
Bunyegas, que en aquet punt saben de qué se las euen, y
El Tiburon, dirigit per don Roberto Robert, *literato* que
sap ahónt té la ma esquerra.

En certa correspondencia de Girona varem llegir que
's donaba à lo preciós cor de aquella catedral lo calificatiu
de *vili*.....

¿De *vili* qué? Sr. Corresponsal.

¡Ah! ¡ja me'n recordo! de *vilipendi*.

Si no haguessim estat en temps de cólera casi 'ns hauria
fet cremar; pero varem dir: «aturat, que aqueix bon home
es capax de ser subvencionat pel *Pinxo del Ganges*.

¿Que 's pensa que 'ns mamem lo dit en cuestas de ar-
quitectura? ¡Deixi cantar lo *Te-Deum* que ja li ensenya-
rem quants deus fant quinze!

SÍMILS.

¿En qué se sembla un metje à los que van à l' era?
—En que busca pòls.
¿En qué se sembla un novelista à las juntas de canonges?
—En que fa capítols.
¿En qué se semblan los rius à las beatas?
—En que murmuran.
¿En qué se sembla 'l món à un vagamundo?
—En que sempre roda.
¿En qué se sembla una boca à una clau?
—En que tè dents.
¿En qué se semblan las bogaderas à los mariners?
—En que fan bogadas.

CHARADA.

Es ma primera una lletra
y es nom de santa també;
son segona 'l caballé,
lo satí, 'l charol... *etcetra*.
La primera y tersa es
allà en l' orient, bo y sagrat,
y aquí casi es un pecat:
es un vici dels primés.
Si sont dany no vols patir,
has de pèndrer la fal-lera,
desde jove, de exercir
prima, segona y tercera.
Segona y quarta es la dama
y també ho es la llanceta;
prima y quarta ho fa la inquieta
mar, y sobre tot quant brama.
Quarta, tersa y prima son
sitis en que naix la gent;
lo meu tot, un siti ahon
lo periódich s' està fent.

Solució de la charada anterior.

Després de haber barrinat
Per mor de aquell disbarat
De segona, que es tercera,
Crech saberla tota entera.
Es *Pirata*, ¿no es vritat?

Solució del geroglífich anterior.

Las campanas de *Reixach*
tocan qui deu que pach.

GEROGLÍFICH.

La solució 's darà en lo número que vé.

Ara dissimulin.

E. R. — Casimiro Miralles.

Barcelona. 1865.—Imprenta de Narcís Ramirez y Companyia, Pas-
de Escudillers, número 4.